

Põhikooli II aste

6. klass

Muuseumitundide külastamiseks on vajalik eelregistreerimine. Tunnid on tellitavad teile sobival ajal ja laste vanusele vastavas pikkuses.

Aastaringised muuseumitunnid

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
Orienteerumine	Maastikumäng Karilatsis (1,5 kuni 2 tundi)	Orienteerumismäng võistkondadele muuseumi õuealal. Mängus ei ole oluline kiirus, vaid tuleb üles leida määratud punktid, lahendada ülesandeid-mõistatusi ning vastata õigesti mängu kontrollküsimustele. Võimalik on valida ka võrokeelne mänguvariant.	Ajalugu, loodusõpetus, eesti keel, kehaline kasvatus.	Põlva Talurahvamuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 muuseum@polvamaa.ee polvatalurahvamuuseum.ee
Koolielu	Vana-aja koolitund (1,5 tundi)	Loeme „Meie Isa“ palvet ja Jakobsoni lugemisraamatut ning arvutame pulkadel. Proovime kirjutada linnusulega, tavalise sulega ja tuššiga. Ulakamad paneme herneste peale põlvitama.	Ajalugu.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle@vorumuuseum.ee vorumuuseum.ee
Taluelu	Töömurdja PUU (1,5 tundi)	Tutvume puuliikidega, mis etendasid tähtsat osa meie esivanemate argipäevas ja töodes-tegemistes. Kas mõni puu on osaline ka pidupäevades? Selgitame välja, missugune puudest on kõige kangem töötegija.	Loodusõpetus, ajalugu, tööõpetus.	Põlva Talurahvamuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 muuseum@polvamaa.ee polvatalurahvamuuseum.ee
Eesti (rahva)kultuuri-tegelased	Fr. R. Kreutzwald kui eesti rahvuseepose looja (1 tund)	Tutvustatakse Kreutzwaldi osa eepose koostamisel. Vaadatakse "Kalevipoja" erinevaid väljaandeid lastele. Jututuba: räägitakse üks lugu "Kalevipojast" ja kuulatakse värsskatkendit eeposest.	Kirjandus, eesti keel, ajalugu.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
	"Kalevipoeg". Tunne oma rahvuseepost (1 tund)	Jututuba: räägitakse üks lugu "Kalevipojast". Vaadatakse "Kalevipoja" erinevaid võõrkeelseid väljaandeid. Viktoriin.	Kirjandus, eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Omalooming	Õuesõppe päev Kreutzwaldi juures (1 tund)	Õuesõppe päeval esitatakse muuseumi aias õppeaasta jooksul valminud omaloomingulisi töid (jutud, luuletused, "Kalevipoja" sündmustiku edasiarendused vm).	Kirjandus, eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee

Kodukoha lugu	Kodukoha omakultuurilisuse tundmine (1 tund)	Tutvutakse muuseumi kõrvalhoonete, õueala ja muinasjutuaidaga. Jututuba: kuulatakse Võrumaalt üles kirjutatud Kalevipojaga seotud muistendeid ja mõtestatakse lahti võrukeelseid vanasõnu.	Kirjandus, eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
	Elu ümber Tamula (1,5 tundi)	Vaatame muuseumifondis olevaid kalapüügiriistu, püüame ka kalu mitmel erineval moel (kalapüük on mänguline). Vaatame, kuidas on Tamula järv läbi aegade muutunud, mida head on meile järv andnud. Lõpuks meisterdame koos endale ühe kala.	Loodusõpetus, kalandus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle@vorumuuseum.ee vorumuuseum.ee
Ajalugu	Võrumaa esiajaloost (1,5 tundi)	Ekspositsiooni põhjal ja fondimaterjalidega ilmetatud täiendav koolitund selgitab inimasustuse tekkimist Võrumaal. Tutvustab arheoloogilisi leide, jahindust, korilust, tule tegemise viise.	Ajalugu, esiaeg.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle@vorumuuseum.ee vorumuuseum.ee
Rahvarõivad	Rahvarõivaste programm (1,5 tundi)	Tutvume muuseumifondis olevate rahvarõivastega. Räägime rahvarõiva kandmiskommetest, lõngade värvimisest, mustrite kujunemisest. Iga laps tikib endale käevõru.	Tööõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle@vorumuuseum.ee vorumuuseum.ee
Rahvajutud	Jutt tuleb jutust (1,5 tundi)	Jutuvestmine, mõistatamine ja mängimine on olnud osa meie esivanemate argielust. Kust tulevad meie rahvajutud, legendid ja muinasjutud saab selgemaks, kui istud pimedas rehetoas või ronid üles veski kivilaele. Saab nii jutte kuulata, kui neid ise vesta ja mõne jutu võib isegi valmis mõtelda.	Kirjandus, eesti keel.	Põlva Talurahvamuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 muuseum@polvamaa.ee polvatalurahvamuuseum.ee
	Rahvaluuletekstide tutvustamine (1 tund)	Tutvustatakse hiiu- ja vägilasmuistendeid (Kalevipoeg, Suur Tõll). Kalevipojaga seotud muistendid Võrumaal. Film "Suur Tõll".	Kirjandus, eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Muuseumikogud	Muuseum kohvis (45 minutit)	Kohvritunnid sobivad ilmetama neid ajalootunde (ka teisi ainetunde), kus on juttu Eestist ja eestlastest. Programm elvatab koolitundi, tekitab huvi muuseumi ja seal hoiul olevate esemete vastu ning ärgitab lapsi ka oma ümbruskonnas huvilisema pilguga ringi vaatama, sest iga möödunud päev on ju juba ajalugu.	Ajalugu, loodusõpetus, kirjandus.	Põlva Talurahvamuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 muuseum@polvamaa.ee polvatalurahvamuuseum.ee

Rahvakalender ja tähtpäevad

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	SEPTEMBER			
5. - 7. september	Seenenädal Mõniste Talurahvamuuseumis (1,5 tundi, koos muuseumi külastusega kuni 2 tundi)	Õpime tundma seeni. Seenenäitus.	Loodusõpetus. Seened.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
11. - 14. september	Talupere tervisepäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-ne minutilisest osast. Saun on maainimese tohter: kuidas saunas tervist parandada.	Loodusõpetus. Inimene.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
18. - 19. september	Talumetsa päev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-ne minutilisest osast. Räägime metsaandidest ja õpime tundma puid ning metsas kasvavaid taimi. Tutvume talupere metsatöödega.	Loodusõpetus. Taimed.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
20. - 21. september	Jahimehepäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-ne minutilisest osast. Jahimehe tegemised. Õpime tundma loomi ja nende jälgi.	Loodusõpetus. Loomad.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
25. - 28. september	Lambapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-ne minutilisest osast. Lammas annab villa: mida ja kuidas villast teha saab.	Loodusõpetus. Inimene, loomad.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	OKTOOBER			
1. - 19. oktoober	Leivapäev (1,5 tundi)	Räägime leivateost – mida kõike on vaja teha, et leib valmis saab ja tutvume teraviljadega. Lahendame teemakohaseid ristsõnu. Valmistame leivakakukesi ja kamapalle.	Inimeseõpetus, toit.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle@vorumuuseum.ee vorumuuseum.ee
2. - 5. oktoober	Leivanädal Mõniste Talurahvamuuseumis (kuni 2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-ne minutilisest osast.Viljateradest toiduni: jahvatame terad jahuks, valmistame leiba, saia, kohvi ja kamakäkki.	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
1.- 5. oktoober	Leivanädal Karilatsis (1,5 tundi)	Suitsuhõngulises rehetas saad teadmise, kuidas leib on sajandeid eestlase lauale jõudnud. Käime läbi teekonna viljakülvist leivatüki suhupanekuni.	Inimeseõpetus, kirjandus, eesti keel.	Põlva Talurahvamuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 muuseum@polvamaa.ee polvatalurahvamuuseum.ee
9. - 12. oktoober	Kalamehepäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Kalamehe tegemised. Õpime tundma kalu.	Loodusõpetus. Veekogud.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee www.monistemuuseum.ee
16. - 19.oktoober	Linapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-ne minutilisest osast.Räägime linakasvatusest läbi aegade. Kupardame, lõugutame. Kammime linu. Ketrime ja haspeldame lõnga ning koome kangast. Valmistame näpunööri, köievõrget ja keeruga koormaköit.	Loodusõpetus. Inimene ja keskkond. Tööõpetus - arendab praktilisi oskusi.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
30. - 31. oktoober	Talutoidupäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-ne minutilisest osast. Teeme talutoitu ja tutvume talu söögitavadega.	Loodusõpetus. Inimene. Taimed. Loomad. Toit.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	NOVEMBER			
1. - 2. november	Hingedepäev (1,5 tundi, koos muuseumi külastusega kuni 2 tundi)	Programm koosneb kolmest 30-ne minutilisest osast. Räägime hingedepäeva kommetest Lõuna-Eestis. Soovi korral väljasõit hingepuude juurde. (2*6 km)	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
6. - 9. november	Mardipäev (1,5 tundi, koos toitlustamise ja muuseumi külastusega kuni 2,5 tundi)	Saad teada, kuidas peetakse mardipäeva: mida sel päeval tehakse. Laulame madrilaule, mängime, mõistatame ja maitseme marditoitu.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
15. -16. november	Vanaaja kauplusepäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-ne minutilisest osast.Saad teada milline oli maapood sada aastat tagasi. Proovime arvelauaga rehendamist ja kauba pakkimiseks paberitorbiku tegemist. Valmistame komme.	Tööõpetus - meisterdamine. Matemaatika - arvutamine, kaalumine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
20. - 23. november	Kadripäev Mõniste Talurahvamuuseumis (1,5 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Miks peetakse Kadripäeva? Õpime selgeks Kadripäeva laulu, et saaks minna Katri jooksmas. Mängime lõbusaid mängu ja meisterdame maski või kübara.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	DETSEMBER			
11. - 14. detsember	Jõulunädal Mõniste Talurahvamuuseumis (2 tundi, koos toitlustamise ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Toimetame üheskoos jõulueelseid toimetusi. Küpsetame karaskit või kaerahelbe kakukesi. Teeme ise kingitusi ja maiustusi. Ehime kuuse vana-aja moodi. Jutustame jõuluteemalisi jutukesi ja õpime selgeks luuletuse	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee www.monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MÄRTS			
1., 4. - 6. märts	Vastlapäev (2 tundi, koos tootlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Vastlakombed ja selle tähendused, meisterdame, vurritame ja mängime. Ennustame luude abil.	Rahvakalendri tähtpäev. Eesti keel, tööõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
12. - 15. märts	Mustriädal: Vana-Võromaa mustrid ja nende tähendusi (2 tundi, koos tootlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Vana-Võromaa mustrid ja nende tähendused. Kujundame ise soki ja kinda mustri, meisterdame paberist nukule rahvariided. Mängime.	Tööõpetus - meisterdamine. Kunstiõpetus - värvimine, kujundamine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
19. - 22. märts	Vanaaja kauplusepäev (2 tundi, koos tootlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Saad teada milline oli maapood sada aastat tagasi. Proovime arvelauaga rehkendamist ja kauba pakkimiseks paberitorbiku tegemist. Valmistame komme.	Tööõpetus - meisterdamine. Matemaatika - arvutamine.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
	APRILL			
15. - 18. aprill	Lihavõttenädal (2 tundi, koos tootlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Lihavõtte kombed, meisterdamine, mängud. Munade ettevalmistamine värvimiseks, värvimine ja koksimine. Linnupesade valmistamine ja peidetud munade otsimine.	Rahvakalendri tähtpäev. Keel ja kõne.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
23. - 26. aprill	Linnulaulunädal (2 tundi, koos tootlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Tule õpi meiega koos tundma Eestis elavaid linde. Vaatleme linde. Uurime linnupesasid ja linnu mune. Saame teada, kuhu linnud talveks rändavad ja millest toituvad. Kuulame linnulaulu. Mõistatame linde laulu järgi. Teeme tutvust kodulindudega.	Loodusõpetus. Linnud.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee monistemuuseum.ee
30. aprill	Nõianädal: kas nõiaaagiast uskuda või karta? (2 tundi, koos tootlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Lõuna-Eesti vägevad ja legendid nende võimetest. Vaimude ja haldjate maailm. Muinasjutud. Teemakohased mängud ja meisterdamine. Nõiapuud ja taimed.	Eesti keel-muinaslood, legendid, tööõpetus, loodusõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuuseum.ee www.monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MAI			
2., 3. mai	Nõianädal: kas nõiamaagiat uskuda või karta? (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Lõuna-Eesti vägevad ja legendid nende võimetest. Vaimude ja haldjate maailm. Muinasjutud. Teemakohased mängud ja meisterdamine. Nõiapuud ja taimed.	Eesti keel-muinaslood, legendid, tööõpetus, loodusõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuseum.ee www.monistemuseum.ee
6. - 10. mai	Talulaste eluolu (1,5 tundi)	Vaatame, kuidas lapsed vanasti elasid, mida sõid, seljas kandsid. Mis töid tegid, mida mängisid? Sisustame talutare esemetega ja punume paelu.	Loodusõpetus, inimene.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle@vorumuseum.ee vorumuseum.ee
7. - 10. mai	Mesimummu töönädal (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Kas tead, milleks on mesilinnukesed on kasulikud? Saame tutvavaks mesilaste eluga. Meisterdame.	Loodusõpetus. Putukad.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuseum.ee www.monistemuseum.ee
14. - 17. mai	Talupere kevadtööd (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Tutvustame talus tehtavaid kevadtöid.	Loodusõpetus. Inimene.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuseum.ee monistemuseum.ee
15. - 18. mai	Suvistepühade kombed (1,5 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 2,5 tundi)	Kaseoksalõhnalise suvistepüha pidamine talus.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 526 4778 info@monistemuseum.ee monistemuseum.ee
20. - 31. mai	Suvistepühade kombed	Saame teada, mis püha on suvistepüha. Miks on kaseoksad päeva tähtsad tegelased. Meisterdame endale kasepuukese ja teeme suu magusaks.	Rahvakalendri tähtpäev.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle@vorumuseum.ee vorumuseum.ee
	MAI			
	JUUNI			
3. - 15. juuni	Jaanipäeva kombed (1,5 tundi)	Tutvume jaanipäeva kombestikuga, mängime vanu mängu (vägikaikavedu, kotihüpe, kingsepamäng, jõkke kaldale jt).	Rahvakalendri tähtpäev.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle@vorumuseum.ee vorumuseum.ee